

Aktuellt i slutförvarsfrågan 2023-11-07

Rapport från Slutförvarsorganisationen till Kommunfullmäktige

Perioden 2023-09-12 - 2023-12-12

Senaste nytt om slutförvarsansökningarna

Kärnbränsleförvaret

Den 27 januari 2022 meddelade regeringen tillåtlighet enligt miljöbalken och tillstånd enligt kärntekniklagen för SKB:s ansökan om att bygga en inkapslingsanläggning i Oskarshamns kommun och ett slutförvar för använt kärnbränsle i Forsmark. Besluten finns att läsa på **regeringens hemsida**.

SKB lämnade den 30 juni 2023 in dels en kompletterande ansökan och dels en begäran om tillstånd (med villkorsförslag mm) till Mark- och miljödomstolen vid Nacka tingsrätt. Inlämnade handlingar finns att läsa på **SKB:s hemsida**. Domstolen kungjorde i augusti såväl den kompletterande ansökan som begäran om tillstånd och samtidigt gavs övriga parter, remissinstanser med flera möjlighet att senast den 10 oktober inkomma med synpunkter. Östhammars kommun beviljades förlängd svarstid till den 26 oktober och kommunens yttranden hanterades på kommunstyrelsens sammanträde den 24 oktober.

Nästa steg i ärendets handläggning är, enligt Mark- och miljödomstolens nuvarande tidsplan, att SKB senast den 19 december bemöter inkomna synpunkter. Därefter ges övriga möjlighet att senast de 12 februari inkomma med synpunkter.

Huvudförhandling planeras att hållas i domstolen den 20-24 maj 2024 och beslut att meddelas i juni-augusti 2024.

Utöver lagakraftvunnet tillstånd enligt *miljöbalken* från Mark- och miljödomstolen krävs, enligt *kärntekniklagen*, även godkännande från Strålsäkerhetsmyndigheten innan verksamheten får påbörjas.

SFR – fortsatt drift och utbyggnad

Mark- och miljödomstolen vid Nacka tingsrätt gav den 21 december 2022 SKB tillstånd enligt *miljöbalken* för fortsatt drift och utbyggnad av det befintliga slutförvaret för kortlivat radioaktivt avfall (SFR) i Forsmark. Länsstyrelsen har överklagat mark- och miljödomstolens beslut i den del som avser villkor gällande energianvändning (villkor 17). Domstolen har beslutat att ge prövningstillstånd för länsstyrelsen överklagande.

I och med att tillståndsdomen enligt miljöbalken innehåller ett så kallat verkställighetsförordnade får tillståndet tas i anspråk trots att det överklagats. Det innebär att SKB får påbörja en del åtgärder trots att domen har överklagats, till exempel har SKB nyligen påbörjat arbetet med utfyllnaden i vattenområdet för att skapa en ny väg och verksamhetsytor.

I prövningen enligt *kärntekniklagen* återstår flera steg i den så kallade stegvisa prövningen. Innan utbyggnaden av själva slutförvaret får påbörjas krävs ett godkännande från Strålsäkerhetsmyndigheten. SKB lämnade i april 2023 in en ansökan till myndigheten. Den mest omfattande delen av ansökan utgörs av en preliminär säkerhetsanalys (PSAR). Mer information finns på **SKB:s hemsida**.

Övrig aktuell information

Podcast om slutförvarsfrågorna

Östhammars kommuns podcastsatsning har utökats med en slutförvarspodd; "Bergrummet - en podd om slutförvarsfrågorna i Östhammars kommun". Podden kommer att inrymma ämnen relaterat till slutförvarsområdet och syftet är att hitta nya sätt att nå ut till våra medborgare så de kan ta del av information på ett enkelt sätt.

Det första avsnittet publicerades den 15 september och finns att lyssna på via **kommunens hemsida**.

Workshop om informationsbevarande

Nuclear Energy Agency (NEA, OECD:s kärnenergiorgan) anordnade den 26-28 september 2023 en workshop på temat informationsbevarande i Stockholm. Mer information om workshopen, som har titeln "The medium and the message: Challenges and solutions in selecting and preserving records of radioactive waste", finns på **NEA:s hemsida**.

Långsiktig finansiering av kommuners arbete med slutförvarsfrågor – förslag på ändringar i finansieringslagen

I juni 2021 tillsatte dåvarande Miljödepartementet en utredning om långsiktig finansiering av kommuners och ideella föreningars medverkan i frågor om slutförvar. Utredningen redovisades i en promemoria i juli 2022 och skickades därefter på remiss. Östhammars kommuns remissvar finns att läsa på kommunens **slutförvarswebb**.

Den 5 oktober skickade regeringen en remiss till lagrådet om långsiktig finansiering av kommunernas medverkan i slutförvarsfrågor. Lagrådsremissen samt ett pressmeddelande finns att läsa på **regeringens hemsida**. Enligt höstens propositionsförteckning ska den tas upp i Riksdagen under december.

I lagrådsremissen föreslås, i likhet med i promemorian, att kommunerna framöver även ska ges möjlighet till ersättning från Kärnavfallsfonden för att delta i den stegvisa prövningen, för att granska SKB:s program för forskning, utveckling och demonstration (Fud) och för att delta i samråd om lokala miljöfrågor (dialogforum). Regeringen gör även en del förtydligande, bland annat gällande att kommunernas möjlighet till ersättning för information till allmänheten avser samtliga befintliga och planerade slutförvar.

Information om slutförvar på bibliotek

Slutförvarsorganisationen har under oktober genomfört en serie besök på de kommunala biblioteken i kommunen för att ge information om och svara på frågor om de planerade slutförvarerna i vår kommun. Mer information finns på **kommunens slutförvarswebb**.

Årlig överläggning med Strålsäkerhetsmyndigheten

Varje år genomförs en överläggning mellan Östhammars kommun, Oskarshamns kommun och Strålsäkerhetsmyndigheten. Årets överläggning genomförs den 25 oktober.

Dialogforum

Enligt villkor i SKB:s tillstånd för utbyggnad och fortsatt drift av SFR ska SKB årligen ha möten med Östhammars kommun för att avhandla lokala miljöfrågor. Årets möte är inbokat till den 15 november.

Från Östhammars kommun deltar ledamöterna från Slutförvarsgruppen samt från Kommunstyrelsens arbetsutskott och Slutförvarsorganisationens tjänstepersoner.

Bakgrundsinformation om SKB:s slutförvarsansökningar

Den 16 mars 2011 lämnade SKB in ansökan enligt miljöbalken och kärntekniklagen om att få bygga och driva ett slutförvar för använt kärnbränsle i Forsmark till Mark- och miljödomstolen i Nacka respektive Strålsäkerhetsmyndigheten.

Den 19 december 2014 lämnade SKB in ansökan enligt miljöbalken och kärntekniklagen om att bygga ut slutförvaret för låg- och medelaktivt driftavfall, SFR.

Ansökningshandlingarna finns på **SKB:s hemsida**. Alla handlingar i ärendena, förutom de som är belagda med sekretess som till exempel det fysiska skyddet runt anläggningen, är offentliga.

Östhammars kommuns slutförvarswebb, podcast och nyhetsbrev

På kommunens slutförvarswebb www.slutforvarforsmark.se hittar du information om de slutförvar som är eller kan bli aktuella i Östhammars kommun. På hemsidan hittar du även **webbsändningar** av Referensgruppens möten och en **dokumentbank** med bland annat kommunens yttrande i prövningarna.

I podcasten **Bergrummet – en podd om slutförvarsfrågorna i Östhammars kommun** kan du höra om vad som är aktuellt i slutförvarsfrågorna. Om du har önskemål på något ämne som du vill att vi tar upp finns det ett formulär för det längst ner på sidan där podden finns.

På hemsidan kan du även anmäla dig till **Slutförvarsenhetens nyhetsbrev**.
